

»Wie weet,» zeide hij, »of 't niet voordeeler is te verkoopen dan te verloten? Wacht maar af. Ik houd het er voor, dat gij tevreden zult zijn.»

En nu kwam de muziekkavond. Er verschenen zoovele nieuwsgierigen, die gaarne Baboe wilden zien; zoovele belangstellenden, zoovele vrienden, zoovele familie-betrekkingen, dat de groote binnenkamer nauwelijks al de gasten kon bevatten. Er werd wezenlijk goede muziek gemaakt. Mevrouw Balken en hare ongetrouwde zuster onthaalden de aanwezigen op eenige liederen van Schubert en oogstten grooten bijval. Maar hoe schoon zij ook speelden en zongen, de gasten verlangden toch meer om Baboe te hooren, die dan ook verscheen, — waarbij Betje om een hoekje ging staan, om te luisteren, — en haar lied voordroeg. Toen zij de woorden zong, — vertolkt door den heer des huizes, — waarin zij slechts op haar graf een traantje verlangde, werd het gemoed der gasten aangedaan: Zij hadden deernis met de verlaten Baboe.

David kweet zich meesterlijk van zijn taak, en toen hij zijn accompagnement (muzikale begeleiding) ten einde had gebracht, daverde de binnenkamer van het handgeklap der bezoekers. Ook Hendriks schilderij en Alberts lijst werden zeer geprezen en ieder vond Johanna's Baboe-pop allerliefst.

En het kwam juist zoo uit als de heer Balken gedacht had: de verkooping was

voordeeliger dan de verloting. Toen de gasten bekend werden met het doel dezer bijeenkomst, beijverden zij zich hun christelijke liefde en milddadigheid te bewijzen. Eene oude schatrijke tante, die zich onder de gasten bevond, was zoo ingenomen met de Baboe-pop van Johanna, dat zij er vijftig gulden voor gaf. En raad eens wat Davids schilderij met de lijst van Hendrik bij opbod opracht? Honderd vijf en twintig gulden, terwijl een oom van David, die veel van muziek hield, een bankje van f 25 gaf. In het geheel bracht de uitvoering dus op de som van twee honderd gulden, eene som wel toereikend voor de reis van Baboe naar Batavia en verder naar de Binnenlanden.

Maar David, Hendrik, Johanna en Albert werden ook niet vergeten. Zij kregen vele geschenken voor het genoeg, dat zij gegeven hadden, doch ik denk, dat zij de grootste belooning ontvingen in de getuigenis huns harten, medegewerkt te hebben tot heil en vreugde van anderen.

En Baboe?

Zoo spoedig het ging vertrok zij naar Indië. Toen zij afscheid nam van de familie Balken schreide zij als een kind en riep uit: »*Baboe ennak atie en bielang triema katie*»: Baboe is gelukkig en dankt u wel.

Betje ging met haar mee naar de stoomboot en gaf haar een Nieuw Testament ten geschenke, maar of Baboe dit gelezen heeft, kan ik u niet verzekeren.

ONGEBRANDE ASCH.

EENE VERTELLING.

I.

Ongebrande asch. Wat is dat?

Ik zou u dat wel met een paar woorden kunnen zeggen, maar geloof dat het beter is, zoo gij zelf het eens onderzoekt. Misschien kan de volgende geschiedenis u bij dit onderzoek helpen en zult gij dan wel de beteekenis daarvan verstaan.

Vele jaren geleden woonde in Baden een familie, die wegens hare hulpvaardigheid en minzaamheid algemeen bekend stond. Het hoofd van de familie was de heer G., een zeer weldadig man, die zich vasthield aan de oudvaderlijke zeden, om recht en gerechtigheid uit te oefenen en niemand af te wijzen, die zijne hulp kwam inroepen. Wanneer er iemand aan zijn deur klopte, om het

een, of ander te verkoopen, dan kocht hij steeds iets af, om daardoor den handel in het klein aan te moedigen. Uit ervaring wist hij, dat er vele menschen waren, die òf wegens gebrek aan werk, òf wegens ziekelijken toestand niet in staat waren door een ambacht of in hun beroep, zooveel te verdienen, dat zij in hun onderhoud konden voorzien en dus genoodzaakt waren met een kleinen handel langs de huizen te gaan, 't zij dat zij het zelve deden, of hunne kinderen daarmede belastten.

Onder deze kleine handelaars, die elke week een paar malen aan het huis van den heer G. verschenen, bevond zich een knaap, die een^{er} mand op den rug droeg, beladen met houtskolen. In vroeger tijd en vooral in een land waar men geen turf kon graven en de steenkolen duur waren, gebruikte men de houtskolen als brandstof, 't zij in kachels of in smederijen en bij loodgieterswerk. Die houtskolen worden verkregen door het gedeeltelijk verbranden van boomstammen en dikke takken, en weleer — thans minder als vroeger, — vonden duizenden menschen als kolenbranders in Duitschland hun brood.

Wanneer nu die knaap met zijn mand met houtskool bij het huis van den heer G. kwam, dan wist de dienstbode die de deur geopend had, wat zij doen moest. Zij kocht dan een goeden voorraad houtskool, meer dan er strikt genomen noodig was. En dit niet slechts uit medelijden met den armen jongen, die uren lang met zijn vracht op den rug moest loopen, maar vooral, omdat die knaap zulk een lief en vriendelijk uiterlijk had. 't Was dan ook een hupsche jongen, wiens blauwe oogen zeer trouwhartig rondblikten en op wiens wangen de blos der onschuld lag.

Menigmaal werd het hem vergund op een bank in het voorhuis uit te rusten, en niet zelden gaf de heer G. aan zijne dienstbode een wenk, hem een kop koffie met een dikke snee brood te geven, of ook wel een kliekje warm eten, 't geen door den knaap met dankzegging werd aangenomen. Dan nam hij zijn pet af, vouwde de handen en bad, volgens oud-duitsch gebruik, een Onze Vader, als zegenbede over zijn maaltijd. On-

der het eten vertelde hij dan een en ander, en daar hij zoo smakelijk eten kon en zei dat hij zoo heerlijk smulde, noemde men hem de Smuller.

Al wat hij vertelde betrof het meest de kolenbranderij, en welk een harden arbeid de houthakkers en branders hadden. Vader was ook kolenbrander geweest, en na zijn dood had moeder het erg zuur gehad. Maar moeder geloofde dat er een God in den hemel was, die zich der weduwen en weezen ontfermt, en in het vertrouwen op zijnen bijstand had zij getracht door het op- en verkoopen van houtskolen haar brood te winnen, in welken arbeid hij haar hielp. En als de knaap van zijne moeder vertelde, hoe lief zij voor hem was; hoe zij tot laat in den avond zat te werken, om te zorgen, dat hij goede kleeding had; hoe zij hem dagelijks vermaande God lief te hebben en steeds eerlijk en waarheidlievend te zijn; hoe zij deze vermaningen opluisterde door geschiedenissen uit het dagelijksche leven, ten bewijze dat, — al was sommiger leven ook aanvankelijk moeilijk, — toch het einde daarvan gelukkig was voor dengene die matig, rechtvaardig en godzalig leefde. Ja, als hij dit alles vertelde, dan luisterde de heer G. zeer aandachtig en had er den jongen des te liever om, die zoo lief van zijne moeder sprak, en de dienstbode, die moeite deed om hare tranen te weerhouden, vulde dan bij het heengaan zijn zak of mand met allerlei wat moeder best kon gebruiken.

Aldus verliepen er weken en maanden, en telkens als de knaap kwam werd hij even hartelijk ontvangen als vroeger.

II.

Maar er zijn geene rozen zonder dorens. Hoe schoon ook een roos er moge uitzien, de dorens herinneren ons, dat men er toch voorzichtig meê moet omgaan en dat er toch iets aan de roos is, dat ons hindert. En evenzoo is het met den mensch. Al is hij ook naar Gods beeld geschapen en een voortreffelijk wezen, toch heeft hij iets aan of liever in zich, dat op eene roos met doren

gelijkt en dat vroeg of laat voor den dag zichtbaar wordt.

Op zekerem dag komt de knaap weêr ten huize van den heer G. en heeft zijne plaats op de bank in het voorhuis ingenomen, terwijl de goede dienstbode hem op eene versnapering onthaalt. Maar het schijnt, alsof hij heden geen trek heeft. De vriendelijke blik zijner oogen is verduisterd en een paar tranen rollen over zijne wangen.

»Wat deert je?» wordt hem gevraagd.

Eerst kan hij het antwoord niet vinden, maar ten laatste barst hij in tranen uit en begint te jammeren. Zijne moeder is gisteren plotseling gestorven. Hij vertelt nu hoe dat gebeurd is en dat hij den ganschen nacht geen oog heeft toegedaan van verdriet. Die lieve moeder! Wat zal hij haar missen! En nu heeft hij slechts ééne begeerte, namelijk, geld bijeen te krijgen, ten einde een mooien steen of een kruis op haar graf te laten zetten.

't Spreekt van zelf, dat dit verhaal niet zonder deelneming werd aangehoord, en zoowel de heer G., als zijne huisgenooten en de dienstboden haastten zich hem te troosten. Ja, zij deden nog meer. Ieder gaf hem een stukje geld en men zond hem naar een oude dame van de familie, die als een weldoenster bekend stond en hem zeker ook iets voor zijn liefdewerk zou geven.

De knaap ging heen. Hij liet de mand in de gang staan en zou, als hij van de oude dame terug kwam, haar terug halen. Toen hij ver genoeg was van het huis, waar men hem zoovele deelneming bewezen en hulp geschonken had, zette hij zich ergens op een stoep neêr, telde de geldstukken na en geen spoor meer van tranen en droefheid was op zijn gelaat te vinden. Hij lachte en zei bij zich zelf: »Dat is mij goed gelukt.»

Zou dat lachen hem niet opbreken?

Lees maar verder.

Een half uur later werd er aan het huis van den heer G. gescheld, en toen de dienstbode de deur geopend had, zag zij eene vrouw op de stoep staan, die zeide: »Ik kwam hier, om den heer G. en zijne familie

en u eens te bedanken voor de liefde aan mijn zoon bewezen en voor 't geen hij mij van hier uit dit huis zoo vaak heeft meegebracht . . . Gij kent mij niet,» ging zij voort, toen zij zag, dat de dienstbode haar vragend aankeek, »ik ben de moeder van den knaap, die schertsenderwijs door de huisgenooten Smuller genoemd wordt, omdat het eten hem zoo bijzonder goed smaakt en hij zegt, dat hij zoo smult.»

Stel u de verbazing voor van de dienstbode, van den heer G. en zijn gezin, toen zij de gewaande en betreurde doode moeder in levenden lijve hier zagen en tot hun smart en ontroering tot de ontdekking kwamen, dat de knaap gehuicheld en gelogen had. De dorens waren voor den dag gekomen, die den glans en de schoonheid der roos verduisterd hadden. O de zonde! Zij misvormt den mensch en maakt van hem een beklagenswaardig schepsel, waaarover zich alleen God in Zijne onbeschrijfelijke liefde ontfermen kan.

Onderwijl de heer G. nog met de moeder spreekt, gaat de deur open en daar komt onze Smuller aan. Hij is bij de oude dame geweest, die hem ook geld gegeven heeft voor den mooien steen of het kruis op moeders graf, en hij houdt de handen in den zak en betast en klimpert met het geld, dat hij op zulk een leugenachtige wijze bijeen heeft geraapt. Er ligt een trek van blijdschap op zijn gelaat, maar hoe spoedig verandert dit, nu hij tot zijn schrik zijn moeder ziet in gezelschap van den heer G.

Ik zal u maar niet vertellen, wat de jongen te hooren kreeg, maar u liever zeggen wat er op volgde.

»Ga eens met mij meê!» zei de heer G., die hem bij den arm trok naar de inangeltkamer. »Ik heb je nu mijne meening gezegd, maar daar blijft het niet bij. Ik ben het geheel eens met je moeder, dat je eens op oud-vaderlandsche manier met een stok moet kennis maken.»

En nu kreeg de jongen er van langs, zoo hard dat de slagen tot in het voorhuis dreunden. Het moederhart voelde meê, en 't ging niet zonder tranen, maar de weduwe moest erkennen, dat hier de roede niet ge-

spaard mocht worden en haar zoon dubbel en dwars de straf verdiend had.

»Zie zoo!» zei de heer G. toen de straf-oefening ten einde was, »zie zoo! nu ga je mijn huis uit en je komt er niet weer in, voordat je een ander en beter mensch bent geworden! Marsch!»

Jaren verliepen. Smuller kwam niet terug en het geheele voorval was bijna in verge-telheid geraakt, toen op zekeren dag een fatsoenlijk gekleed jongman zich bij den heer G. aanmeldde.

»Kent u mij niet meer?» vroeg hem de jonge man, »ik ben dezelfde, die als knaap dikwijls in uw huis kwam en . . . en . . . en»

De laatste woorden kwamen er niet zon-der stotteren en verlegenheid uit.

»Maar,» vervolgde hij, »ik ben, God zij dank, dezelfde niet meer van vroeger. U

heeft mij gezegd, dat ik niet in uw huis-mocht komen, voordat ik een ander en beter mensch was geworden, en nu mag ik dit door Gods goedheid zeggen. Ik ben aan een groote fabriek geplaatst en heb rijkelijk mijn brood.»

Dat was een blijde tijding voor den heer G., die nu merkte dat de straf-oefening eene goede uitwerking had gehad. 't Was een bittere medicijn geweest, die de jongen toen-maals had moeten slikken. En daar het mogelijk, — hoewel niet wenschelijk is, — dat het recept voor die medicijn dezen en genen nog wel eens te pas kon komen, wil ik u dat recept geven: Neem ongebrande asch en wrijf daarmee den patient op zekere-plaats behoorlijk in. Voeg daarbij een goed woord, en met Gods hulp zal deze oud-vaderlandsche medicijn menigeen die haar noodig heeft, volkomen genezen.

En nu zult gij wel weten wat ongebrande asch is.

Ter afwisseling geef ik deze maand eens geen raadsels, maar iets anders waarmede gij u kunt bezig houden en dat u waarschijn-lijk nog aangener toeschijnen en nog meer uitlokken zal, er tijd en krachten aan te geven, om eenige prijzen te verwerven.

Ik zal u mijn plan mededeelen. Uit vroe-geren tijd is mij gebleken, dat er onder de lezers — en niet minder onder de lezeres-sen van *De Vriend des Huizes*, velen waren, die aardig konden rijmen en zelfs een wei-nig dichten. Om nu dezen in de gelegenheid te stellen van hunne gaven gebruik te maken en ze niet te verzuimen, maar ze

op te wekken, doe ik het volgende voorstel: Maak een versje ten onderwerp hebbende:

A. *Het bloemenmeisje*, zooals gij het hierbij ziet afgebeeld. 't Meisje schijnt arm te zijn; dat ziet gij wel aan haar kleeding, die alles behalve nieuw schijnt te wezen. Gij moet u dus voorstellen, dat het meisje bloemen ten verkoop aanbiedt. Wat zij met het geld doet, laat ik aan uwe verbeelding over. Het versje mag niet heel lang zijn, hoogstens 30 regels.

B. *Eindrijmen*. Beproeft een versje te ma-ken over een onderwerp, dat ik aan u over-